

ཐོག་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་མིན་པར་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འདྲ་མཉམ་ལྟ་སྐྱོད་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ཡིག་གི་སྐྱོད་སྐྱོད་
སྲིལ་གསུམ་ནི་སྤྲིམས་ཀྱིས་སྐྱོད་བྱས་པ་མ་ཟད་ལག་ལེན་ཐོག་ནས་བྱས་སྲིལ་བཏང་ཡོད། ཐབས་ལམ་
དེ་དང་མཚུངས་པར་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དོན་དུ་འང་ལག་བརྟར་བྱེད་དགོས། གྲངས་ཉུང་མི་
རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐྱོད་དང་བྱས་སྲིལ་སྤྲད་དུ། གཤམ་གྱི་སྤྲིམས་ཡིག་ལག་ཏུ་འཁོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་
ཅམས་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་ལག་བརྟར་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་འགན་ཡོད།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙམ་སྤྲིམས་(༡༩༩༡)ཀྱི་དོན་ཚན་བཞི་པར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པར་བཤད་ཡོད་དེ། “མི་རིགས་སོ་སོར་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྐད་ཆ་དང་ཡི་གེ་སྐྱོད་པ་དང་གོང་དུ་སྲིལ་བའི་རང་དབང་ཡོད། ཚང་མ་ལ་རང་ཉིད་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་
གཤམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཡང་ན་བརྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པའི་རང་དབང་ཡོད།” ཅེས་འཁོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་སྐོར་གྱི་བཅའ་སྤྲིམས་
(༡༩༩༩ དང་། ༢༠༠༡)ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠ དང་། ༡༡ ༡༢ ༡༤ བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་བྱས་སྲིལ་ཐོག་འཁོད་ཡོད། དཔེར་ན། དོན་ཚན་ ༡༠ ནང་དུ། “མི་རིགས་རང་སྐྱོད་ས་གནས་ཀྱི་རང་
སྐྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ས་གནས་དེ་གའི་མི་རིགས་ཚང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྐྱོད་དང་དར་རྒྱས་
སུ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤམས་སྲུང་སྲུང་སུ་འཛིན་པའམ་བརྒྱུར་
བཅོས་བྱེད་པའི་རང་དབང་ཡོད་པར་འགན་སྲུང་བྱ་རྒྱུ།” ཞེས་འཁོད་ཡོད།

ཡང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་(༡༩༩༥)ཀྱི་སྲོལ་གསལ་བཅའ་སྤྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༡༡
པར། “...གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་མ་གཅོད་བོར་དམིགས་པའི་སྲོལ་གྲུའམ་སྲོལ་ གསལ་ལྟེ་གནས་གཞན་
ཅམས་ནས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སམ་ས་གནས་དེ་གའི་རྒྱུན་སྐྱོད་སྐད་ཡིག་གིས་སྲོལ་བྲིད་བྱེད་པ་ལག་ལེན་
དུ་བརྟར་དགོས།”ཞེས་བཤད་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་གྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་གི་སྤྲིམས་ཡིག་དེ་དག་གུ་ཡངས་ཤིང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་དང་
མཐུན་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྐང་བཅུགས་ནས་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་འཛིན་སྐྱོད་སྲིལ་གསུམ་གྱི་སྤྲིམས་ཡིག་ལག་ལག་བརྟར་བྱེད་རྒྱུར་སྤང་མེད་ལུས་པ་རེད།

ཡིག་ནི་ང་ཚོའི་ཁ་དང་སྡེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་འདི་ཚོ་མེད་ཚེ་ང་ཚོས་རྒྱ་ཆ་ཤོད་མི་བྱུང་ཅིང་། ཁ་ལག་
བཅས་ལྷ་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེའི་དབང་གིས་ང་ཚོ་གོད་ཞོག་ལྷོགས་པ་ལྷག་གི་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཨིན་
ཡིག་མ་སྦྱངས་ན། ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད། གལ་ཏེ་ང་
ཚོས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་མ་ཤེས་ན། ང་ཚོར་མགོ་མེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། གལ་ཏེ་བྱིད་ལ་མགོ་
མེད་ན། བྱིད་ལ་ཁ་དང་། ལྷོ། མིག་བཅས་མེད་པས། བཟའ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ཆ་ཤོད་རྒྱ། འཛམ་གླིང་མཐོང་རྒྱ་
མེད་པ་ཆགས་ཏེ། གང་ཡང་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་རེད།” ཅེས་གསལ་པོ་བཀོད་ཡོད། དེར་བརྟེན་མི་
ཚོའི་འཚོ་ཉེན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱའི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་དེ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོང་སྦྱོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐེ་
ཚོམ་མེད། བོད་མིས་སོ་སོའི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་དང་མི་རིགས་ངོ་བོར་སེམས་ཁྲལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྤྱི་ཚོགས་ བྱང་གི་
ཉེན་རེའི་འཚོ་བར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་རྒྱའི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་གིས་དབང་རྒྱུར་བྱས་ཡོད།

ཁོ་ཚོས་ཉེན་རེའི་འཚོ་ཉེན་ཆེད་དུ་རྒྱའི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་
བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་སྦྱོང་རྒྱུར་དམ་བསྐྱགས་བྱས་པར་ངོ་ཚོལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ད་ཕན་ལ་བོད་མི་བདུན་ལས་
མི་ཉུང་བས་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་ལ་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱགས་བྱས་པར་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་ལས་འགུལ་
སྤེལ་ཡོད། དེའི་ཁྲོད་ནས་གཅིག་ནི་རང་ལོ་ ༡༠ སོན་པའི་སློབ་ལྷན་ཆེ་རིང་སྦྱིད་རེད། ཤོང་ཕྱོགས་ནས་
མོའི་སློབ་གྲར་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་གི་སློབ་བྱིད་བརྒྱུད་ལམ་ནས་རྒྱའི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་གི་སློབ་བྱིད་བརྒྱུད་ལམ་ལ་
བརྒྱུར་པར་སློབ་པ་ཞེ་དག་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བར་བརྒྱུར་སྤིང་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ངོ་ཚོལ་དེ་དག་རྗེ་
ཉུང་དུ་གཏོང་བར། བོད་ནང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་
བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཡིག་གི་སྦྱོང་སྦྱོད་སྤེལ་གསུམ་གྱི་དམ་བསྐྱགས་རིགས་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

---

*ཚོམ་པ་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཞིག་ཡིན། འདིར་བཏོན་པའི་བསམ་
ཚུལ་རྣམས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མེད།